

Lovforslag nr. L 183. Fremsat den 13. februar 1979 af Jørgen Junior (FP), H. C. Hansen (FP), Kjærulff-Schmidt (FP), Maisted (FP), Nauerby (FP) og Ernst Schmidt (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Støtte til familiepleje af invalide- og folkepensionister)

§ 1

I lov nr. 333 af 19. juni 1974, som ændret senest ved lov nr. 456 af 13. september 1978, foretages følgende ændringer:

Efter § 86 indsættes som nyt kapitel:

»Kap. 16 a. Familiepleje af invalide- og folkepensionister.

§ 86 a. For at sikre, at invalide- og folkepensionister, der ellers måtte tage ophold på alderdomshjem, plejehjem eller andre institutioner, så vidt muligt i stedet opnår den fornødne pleje hos pårørende, skal kommunalbestyrelsen yde bistand til familiepleje efter de retningslinjer, der er anført i stk. 2-6.

Stk. 2. Såfremt pensionisten og dennes pårørende udtrykkeligt erklærer at ville vælge familiepleje, yder kommunalbestyrelsen vederlagsfrit nødvendig hjælp til indretning af den pårørendes hjem for at gøre det bedre egnet som bolig for pensionisten.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen drager omsorg for vederlagsfri bistand af hjemmesygeplejerske, der skal instruere de pårørende i, hvordan de udfører de daglige arbejdsopgaver, som er nødvendige for at kunne hjælpe pensionisten på forsvarlig måde.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen yder de pårørende, der har påtaget sig at yde familiepleje, et kontant vederlag. Vederlaget ansættes som et beløb svarende til folkepensionens grundbeløb samt pensionstillæg og reguleres

tilsvarende. Beløbet er ikke skattepligtigt.

Stk. 5. Pensionisten bevarer under familieplejeopholdet retten til at oppebære sædvanlig invalide- eller folkepension.

Stk. 6. Det er en betingelse for etablering af en familieplejeordning,

1. at enten pensionistens eller de pårørendes sædvanlige læge erklærer, at der ikke er væsentlige lægelige eller trivselsmæssige hindringer for opholdet, og
2. at der i det hjem, der påtager sig at pleje pensionisten, er en pårørende til stede, som sædvanligvis opholder sig den væsentligste del af døgnet i hjemmet.

Betingelserne nævnt i nr. 1 og 2 kan fraviges, hvis socialudvalget skønner det forsvarligt.

§ 86 b. Regler om omfanget af og kravene til den i § 86 a omhandlede familieplejeordning fastlægges i øvrigt af kommunalbestyrelsen efter forhandling med socialministeren.

Stk. 2. Staten refunderer 30 pct. af de i § 86 a, stk. 4, nævnte vederlag.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1979. Socialministeren skal i folketingssamlingen 1983-84 orientere folketingets socialudvalg om de indhostede erfaringer og om behovet for eventuelle lovændringer.

Bemærkninger til lovforslaget

Frem til januar 1977 voksede kapaciteten på alderdoms- og plejehjem til 48.091 pladser med et personale på 34.854, altså 72 ansatte for hver 100 pladser. Stigningen i personalet har været kraftig i 1970'erne, og institutionernes standard er væsentlig højere end tidligere. Det giver sig udslag i meget høje driftsudgifter på 150.000-200.000 kr. eller mere pr. plads. Ifølge finansministeriets budgetoversigt for 1979 udgør kommunernes og amtskommunernes udgifter til institutioner for ældre og handicappede i 1979 7.013 mill. kr. mod 5.347 mill. kr. i 1977 og 6.131 mill. kr. i 1978 – altså en stigning på omkring 1 mia kr. årligt.

Fremskridtspartiet mener, at offentlig sparevilje næppe kan forenes med anbringelse på institution af stadig flere af vore ældre medborgere. Der vil naturligvis også i fremtiden være tilfælde, hvor plejhjemsophold er det mest fornuftige, uanset omkostningerne. Men det vil sjældent være en ideel løsning af de ældres problemer. Ønsket om en varm menneskelig kontakt, ønsket om at være i nærheden af andre, tale med andre mennesker, er naturligvis et lige så stærkt behov hos ældre som hos yngre. I denne forbindelse er opstået ønske om at finde midler til at styrke familieplejen. Menneskeligt set er det ofte langt at foretrække, at en gammel mand eller kone bor hos børn eller andre pårørende fremfor på en institution. Og for samfundet er der milliardbeløb at spare i de kommende år, hvis vi kan finde en løsning, der ikke betyder øget efterspørgsel efter institutionspladser.

En af de væsentligste hindringer for familieplejen i dag er nok økonomien. I familier, hvor skatte trykket tvinger begge ægtefæller til at udearbejde og til at anbringe bornene på daginstitutioner det meste af ugen, er der ikke megen ide i at tilbyde ophold til en ældre pårørende, der har behov for

pleje og pasning. Den erhvervsaktive familie med den ringe forbindelse til den gamle generation har hverken de økonomiske eller de menneskelige muligheder for at have »aftægtsfolk« boende.

Men hvis vi mener, at familieplejen er bedre, er mere menneskelig og er økonomisk gunstigere, burde vi da ikke give den livsbetingelser?

En af de måder, det kunne ske på, ville være en gennemførelse af støtte til familiepleje af folkepensionister, således at der i tilfælde, hvor anbringelse på plejehjem eller lignende ellers måtte ske, i stedet kan ydes tilskud, der sikrer, at pårørende (såvel familie som venner) kan tilbyde ophold og pasning.

Nærværende lovforslag sikrer – hvis det vedtages – en sådan støtte til familiepleje.

Forslaget omfatter ikke blot folkepensionister, men også invalidepensionister, der ellers måtte institutionsanbringes.

Forslaget indebærer, at optagelse på kommunale plejehjem, alderdomshjem eller lignende ikke må ske, før såvel pensionisten som de pårørende har modtaget en orientering om reglerne for familiepleje. Disse regler kan kort sammenfattes således:

Kommunalbestyrelsen skal yde eventuel nødvendig betaling for indretning, der kan gøre den pårørendes bolig bedre egnet som bolig for pensionisten, og skal også sørge for, at en hjemmesygeplejerske sætter den pårørende rigtigt i gang med de daglige arbejdsopgaver, der følger med pasningen. De pårørende modtager et vederlag, svarende til folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg. Beløbet er skattefrit, og pensionisten bevarer retten til at oppebære folke- eller invalidepension ubeskåret. Det er en betingelse for familieplejen, at den er lægeligt og trivselsmæssigt forsvarlig.